

Kva er framtidas bustader langs Sognefjorden?

26. mars 2019, Sogndal hotell.

**Bukvalitet og buformer for
barnefamiliar?**

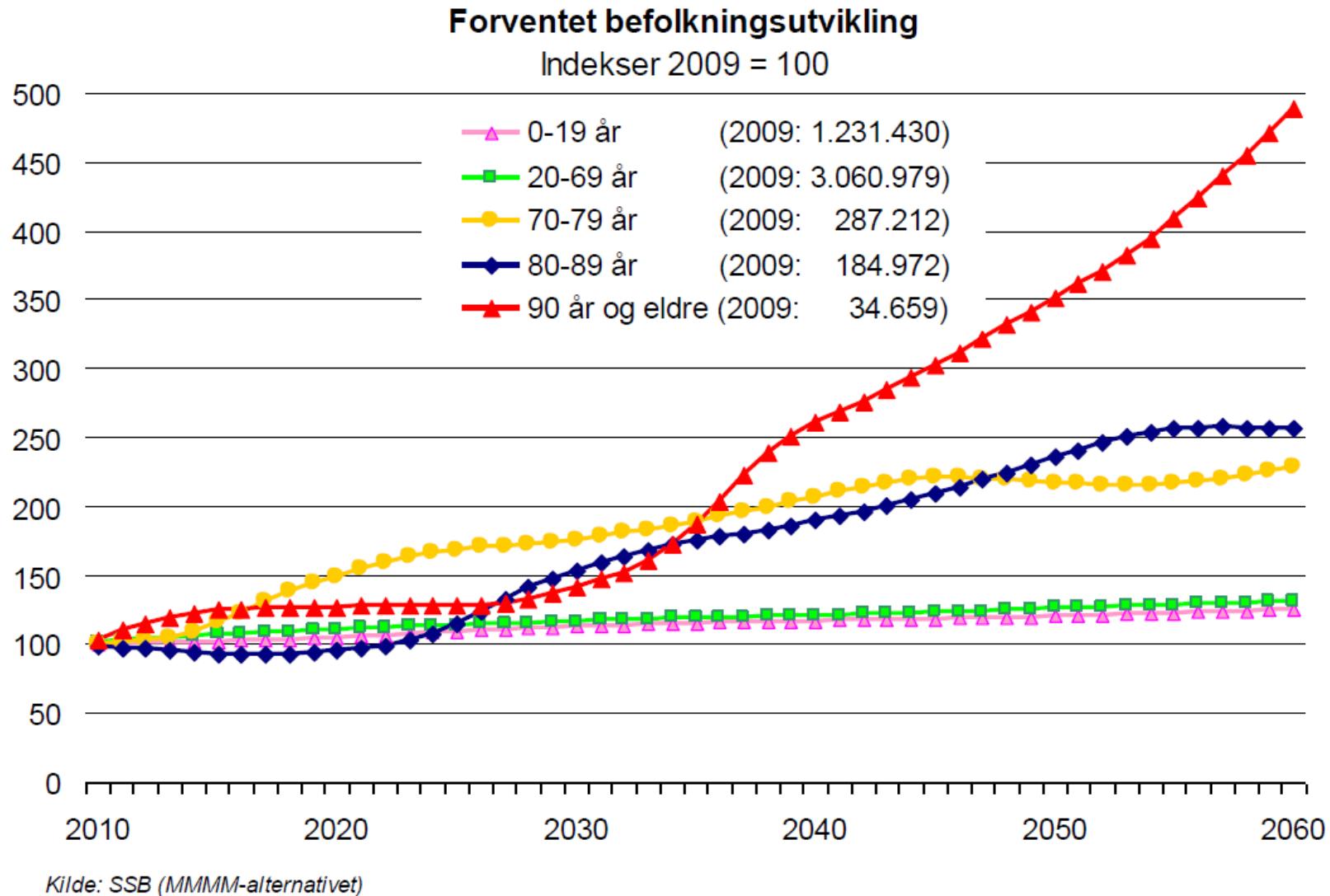
Michael J. Fuller-Gee MNLA
Sjefarkitekt-byplanlegger, Arendal kommune

«Attraktivitet og bolyst»: De viktigste utfordringene for kommunene fremover:

- Folkehelse
- Sosial ulikhet
- Arealdisponering - Klima
- Nye arbeidsplasser - barnefamilier
- Mange flere eldre
- Kompetanse, innovasjon - og ledelse
- Demokrati, medvirkning og frivillighet
- Samfunnssikkerhet

**90% av
befolkningsvekst i
Arendal de siste 5 år
er 67 år eller
eldre....**

Drivkrefter – demografi: Vi blir flere eldre

Framtidas bustadformer

Bustadmarknaden er i endring
og at innbyggjarane har og får, andre bustadbehov enn
tidlegare.

Bustadmarknaden i Sogn

Ein gjennomgang

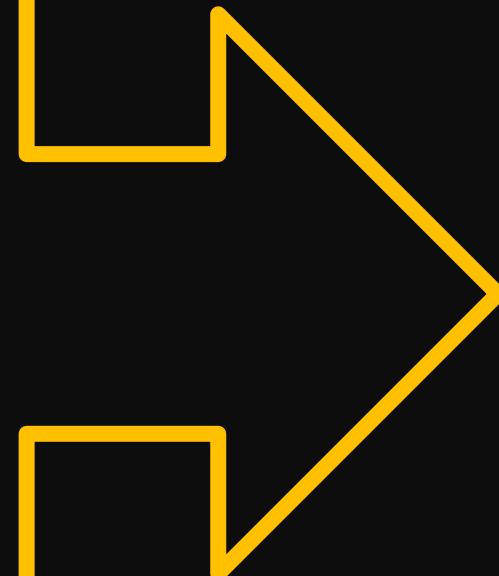
Pelle Engesæter

- Kommunane har tilstrekkeleg areal til bustadbygging
- Det er ikkje tilgang på bustader som hindrar vekst
- **Satsing over alt – eller konsentrert satsing?**

Stedsutvikling + folkehelse = Mer fokus på:

- 1. Boliger**
- 2. Barnehager**
- 3. Butikker**
- 4. Bibliotek**
- 5. Besteforeldre**
- 6. Business**
- 7. Blomster**
- 8. Bein, bikes**
- 9. Buss,**
- 10. ++++Benker....**

I sentrum av Den
Norske Småbyen
2030

Møteplasser innen «gangavstand»

NB! 400m er gangavstand for folk flest

FRAMTIDAS LOKALSAMFUNN:

SYNERGI mellom funksjoner og aldergrupper

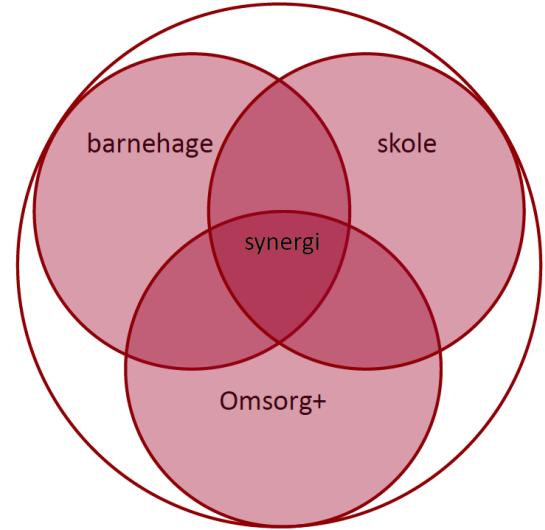
Nedre Eiker Kommune
– trygghet og samhold

Blekspruten svømmehall på Bråta holder
88 kurs pr. uke

til lands og til vanns...

.....da må vi tenke nytt

Nedre Eiker Kommune
– trygghet og samhold

Bråta er et generasjonssenter..

Datakurs i regi av elever fra ungdomsskolen

Nedre Eiker Kommune
– trygghet og samhold

Pub på kveldstid - for hele bygda

Flott dansemusikk må til!

Vi har vært på Norge Rundt med temaet "Jakten på den gode følelsen"

Alle band spiller gratis til dans!

DET
BETALES

Norsk byer trenger MANGE flere barn i sentrum!

Fra bilvennlig til menneskevennlig sted.

Norheimsund: 2 240 innbyggere

Kvam herad

«Statens pris for attraktiv stad 2013» – kva gjorde vi og gjer vi for og lukkast?»

Samfunns-og utviklingssjef
Jon Nedkvitne

Fra bilvennlig til menneskevennlig sted.

Fra bilvennlig til menneskevennlig sted.

«Ein god stad å bu er ein god
stad å besøkje».

– Jeg er imponert over hva kommunen og næringsdrivende har fått til sammen.

Jan Tore Sanner, kommunal- og moderniseringsminister til NRK Østfold.

Foto: MIMSY MØLLER

VIS BILDETEKST

Vant kåringen: Fredrikstad er Norges mest attraktive by!

I dag kom den veldig gledelige nyheten: Fredrikstad gikk helt til topps i kåringen av Norges mest attraktive by. – Jeg er imponert over hva kommunen og næringsdrivende har fått til sammen, sier kommunal- og moderniseringsminister Jan Tore Sanner til NRK Østfold.

Verksparken - smarthus med solcellepanel i Fredrikstad:

– Utsolgt og ventelister med 1000 interesserte.

- Fredrikstad kommune har et behov på 450 nye boenheter i året.
- 1.500 boenheter i hele Verksparken.

Et samfunn i

E ndring ?

- **UTFORDRINGER: samfunnsutvikling**

- 1. Ensomhet**
- 2. Eldre**
- 3. Eksklusjon**
- 4. Energi = trening**
- 5. E-handel**
- 6. Eneboliger**
- 7. Ensformighet**
- 8. Elendig kommuneøkonomi**
- 9. Familer og barn**
- 10.....**

Bukvalitet for barnefamiliar?

37 nye typer familier....

1. Par med felles barn
2. Enslig mor med barn
3. Enslig far med samværsbarn
4. Par med felles barn og mors særbarn
5. Par med mors særbarn
6. Par med fars samværsbarn
7. Par med felles barn samt fars samværsbarn
8. Par med mors særbarn samt fars samværsbarn
9. Enslig far med barn
10. Enslig far med barn og samværsbarn
11. Enslig mor med barn og samværsbarn
12. Enslig mor med samværsbarn
13. Par med felles barn, mors særbarn og fars samværsbarn
14. Par med mors samværsbarn
15. Par med fars særbarn

16. Par med felles barn og fars særbarn
17. Par med mors og fars særbarn
18. Par med mors og fars samværsbarn
19. Par med mors særbarn samt mors samværsbarn
20. Par med mors særbarn samt mors og fars samværsbarn
21. Par med felles barn samt mors samværsbarn
22. Par med mors og fars særbarn samt fars samværsbarn
23. Par med fars særbarn samt fars samværsbarn
24. Par med felles barn, mors særbarn samt mors samværsbarn
25. Par med felles barn, fars særbarn samt fars samværsbarn
26. Par med felles barn samt mors og fars særbarn
27. Par med felles barn samt mors og fars samværsbarn

28. Par med felles barn, mors særbarn og fars samværsbarn
29. Par med felles barn, mors særbarn samt mors og fars samværsbarn
30. Par med mors og fars særbarn samt mors og fars samværsbarn
31. Par med mors og fars særbarn samt mors samværsbarn
32. Par med fars særbarn samt mors og fars samværsbarn
33. Par med fars særbarn samt mors samværsbarn
34. Par med felles barn, mors særbarn samt mors samværsbarn
35. Par med felles barn, fars særbarn samt mors samværsbarn
36. Par med felles barn, fars særbarn samt mors og fars samværsbarn
37. Par med felles barn, mors og fars særbarn samt mors og fars samværsbarn

Kilde: Dansk Statistikk

6 ting barnefamilier ser etter ved et boligkjøp:

- Skole og barnehage
- Butikker – dagligvare
- Aktivitetstilbud i nabolaget – flere barnefamilier
- Gode planløsning
- Egne uterom
- Månedlige kostnader - boutgifter

1. Skole og barnehage

Nærhet til skole og barnehage er noe av det viktigste for mange barnefamilier. Kan barna gå til skolen, eller foreldre trille til barnehagen, letter det hverdagen for de fleste. Trygg gangvei til skolen er da også viktig.

2. Butikker

Butikker i nærområdet kan ha stor betydning. I tidsklemma med jobb og henting i både barnehage og skole, samtidig som middagen skal stå på bordet, betyr det mye at handlingen av mat kan gjøres unna raskt. Det samme med en rask gave til et barneselskap.

3. Aktivitetstilbud

Aktivitetstilbud i det utvidede nabolaget er ofte glemt, men satt stor pris på etter at man har flyttet inn. Er det sportslige aktiviteter i form av klubber eller utendørs friarealer der man ser etter bolig? Er det lekeplasser man kan gå til, eller andre rekreasjonsområder man kan benytte seg av, vil det ofte gjøre hverdagen litt enklere og enda gøyere.

4. Planløsninger

Gode planløsninger kan gi et bedre liv. Er det mange nok soverom i samme etasje, vil de fleste barnefamilier ønske det. En bonus er det om hovedsoverom ikke er vegg i vegg med barnerom, for ekstra privatliv. Aller helst bør soverommene være separat fra områder som stue og kjøkken, for naturlige soner i huset. Er det ekstra bad vil det også utgjøre mye. Til sist er det også viktig med lagringsplass, eller egne områder for oppbevaring av klær.

5. Egne uteområder

Hvordan de private uteområdene er rundt boligen man ser på, kan være svært ulike fra bolig til bolig. Er man glad i å være ute, er det viktig med egen hageflekk eller uteområde av en viss størrelse. Har man ikke like mye tid til stell av hage, kan en flott terrasse være vel så viktig å prioritere og det som er av hage og beplantning bør være lettstelt. En flott, stor hage kan vise seg å bli tyngende om den krever mer vedlikehold enn man har tid til.

6. Månedlige kostnader

Månedlige kostnader varierer stort fra et sted til et annet. Her er det viktig at man setter seg ned og ser over hvilke kostnader nettopp huset dere ser på vil ha hver måned. Noen steder koster et hus mer, men man får med mer i boligen som igjen gjør det totalt sett rimeligere å bo der. Kostnader til oppvarming og fremtidig vedlikehold er to store drivere mange glemmer å vurdere før de har flyttet inn.

"Hva er det gode liv?"

Tid er blitt en knapp ressurs:

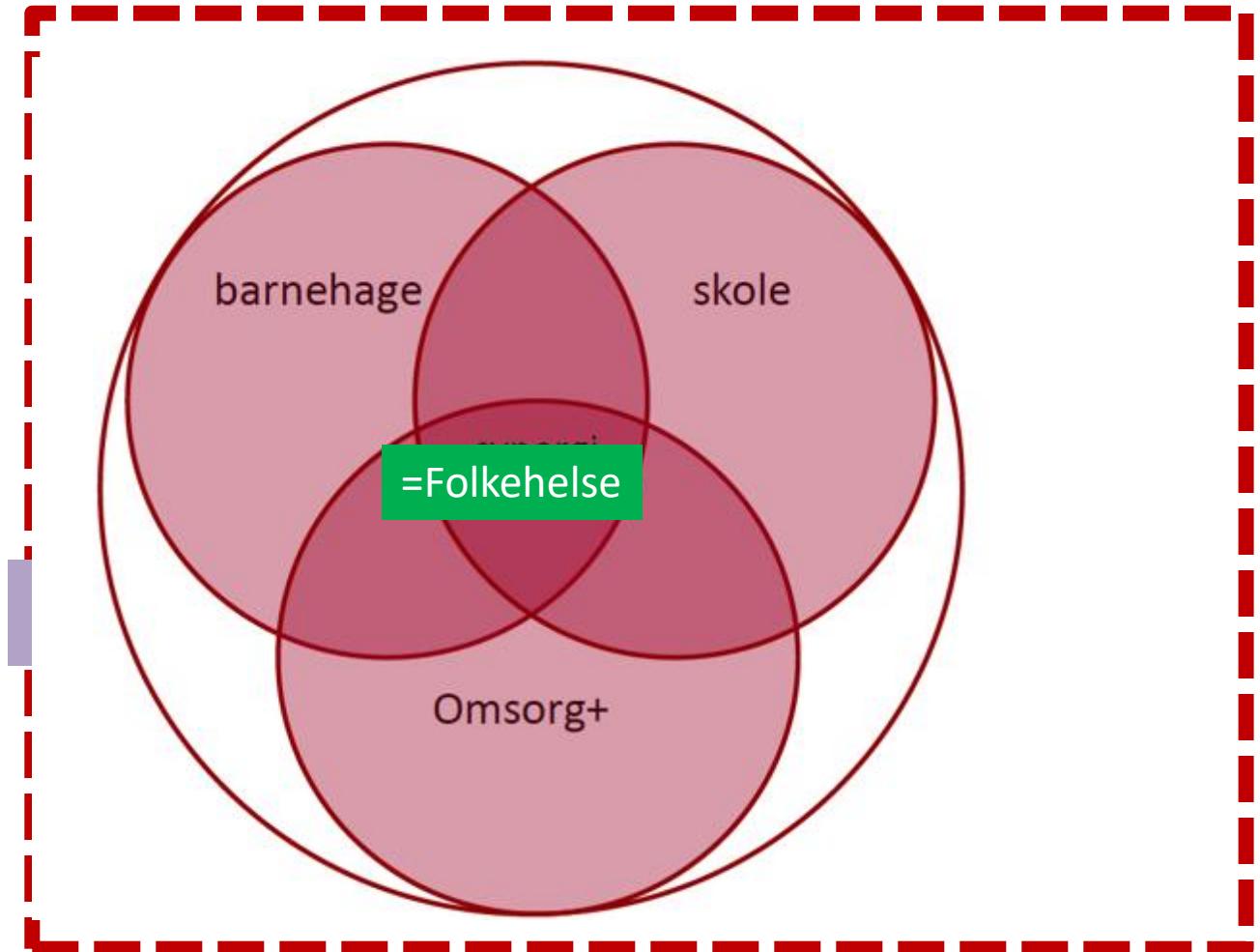
- Mindre tid til vedlikehold – mer tid til livskvalitet
- Mindre tid og penger til "driftsutgifter" (strøm, vedlikehold, trappevask - og bil).
- Mer til ferie og fritid – sammen med venner.

E nsformighet

Ensformighet? Mer synergি mellom funksjoner og folk

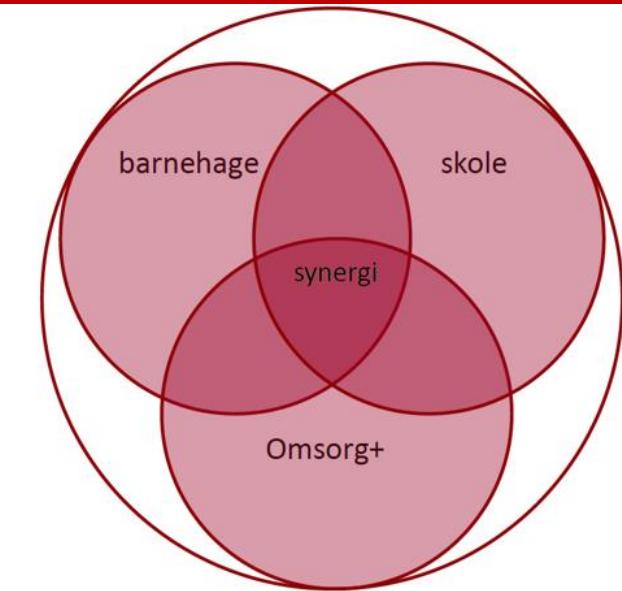
**Koblingen mellom
mange funksjoner
og aldersgrupper =
folkehelse**

Ulstein Arena er det nye samlingsstedet – i sentrum ved gågate

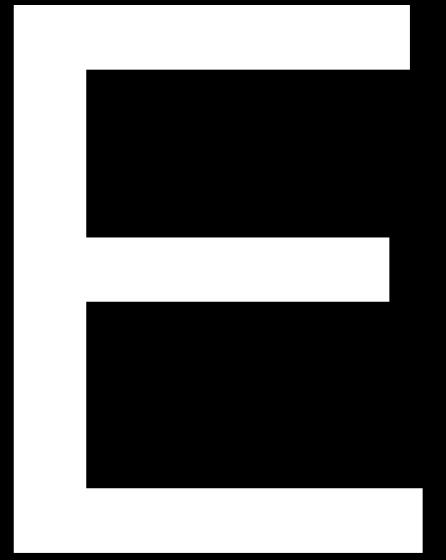
- en flerbruksarena,
- bibliotek,
- badeanlegg
- en klatrehall. «Kombi-bygg»

Idrettsanlegg som møteplass - midt i byen

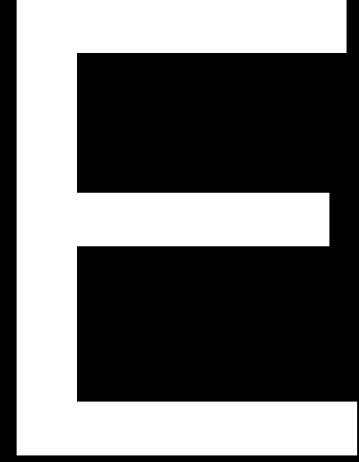

e-handel

Stor butikkdød-oversikt: Her har hver femte butikk forsvunnet

Det er store geografiske forskjeller på hvor butikkdøden er størst. I Aust-Agder har 18 prosent av de fysiske butikkene forsvunnet på åtte år.

nsomhet

Ensomhet – den nye folkesykdommen

Helsenorge.no

- 20% av befolkningen sier de er plaget av ensomhet - en uønsket opplevelse av å være alene.
- **Ensomhet er livsfarlig !**

**Ensomhet:
vi trenger gode venner og**

**steder vi kan treffe
dem....**

«Vi treffes på parkeringsplassen»

Grimstad kommune

Havnepromenaden, Grim

Kultur eller folkehelsearbeid?

Liv – Rom – Hus?

Liv – Rom -Hus

Bokollektiv:

ST.JOSEPH BOKOLLEKTIV

Leier du et rom i en av 29 leiligheter i bokollektivet St.joseph, får du ditt eget ferdig møblerte rom med skrivepult, seng og garderobe. I fellesarealet i ditt bokollektiv finnes det kjøkken, stue, bad/WC og vaskerom. I fellesanlegget St.joseph får man tilgang på stort felles kjøkken/ lesesal. Treningsrom er tilgjenglig for alle i St. Joseph.

FELLESKJØKKEN

**Inngangs-
område som
møteplass,**

**TV stue,
m/billiard osv**

Vask,

Treningsrom

**Hage og
terrasser**

Flere og flere bor alene
– i Arendal bor 38 % alene.

I tillegg er 14% alene med barn
– til sammen 52%.

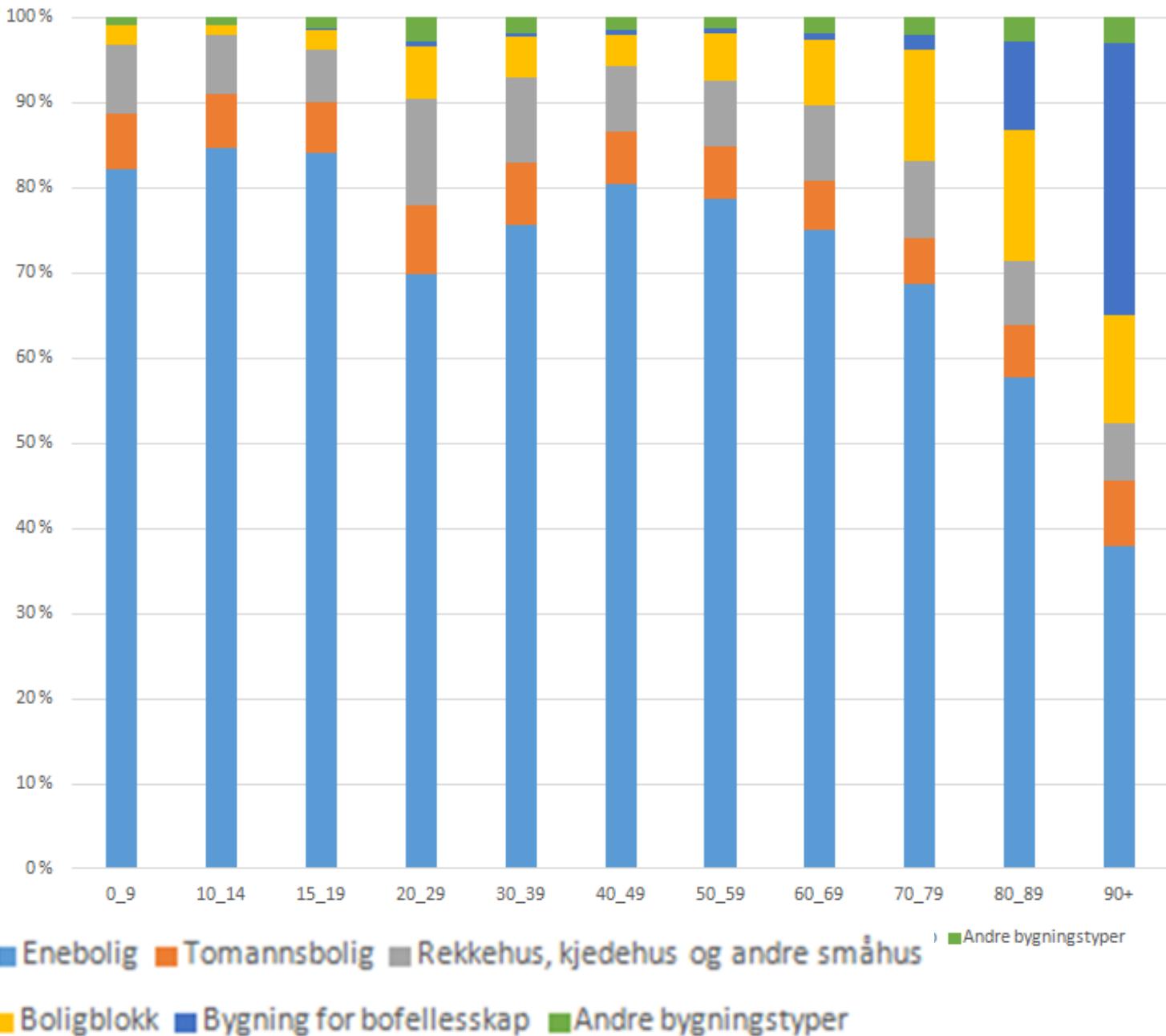
Par med barn utgjør kun 21% av alle
husholdninger i Arendal.

Eldre

Enebolig- dominerer:

40% av
90år+ bo i
de

Aldersgruppene fordeling i boligtyper i Arendal kommune

Hjemmehjelp bruker 50% av arbeids-tiden i bilen- fra enebolig til enebolig i Norge - i dag....

Enebolig-dominerer:
55% av 80år+
37% av 90år+

Eldre frykter å bli alene når de mister lappen

En fersk undersøkelse viser at nordmenn er redde for å miste sosial omgang med familie og venner når de ikke lenger kan kjøre bil selv.

Innbyggere er
«fanget i sin egen bolig»

Vi vil bo hjemme så lenge som mulig.

Ikke på en institusjon.

Vi **MÅ** bo hjemme så lenge som mulig.

Ikke på en institusjon.

Eldre folk tilpasser ikke boligsituasjonen sin med tanke på alderdom, ifølge forskere. De bør for eksempel gjøre endringer i eksisterende bolig eller flytte til en mer lettstilt leilighet. (Illustrasjonsfoto: Colourbox)

Mange eldre bor i hus som ikke er tilpasset alderdommen

Det er en utfordring både for samfunnet og den enkelte, mener forskerne bak ny undersøkelse.

- Bare 1 av 4 sier det er aktuelt å gjennomføre utbedringstiltakene.

"Eldres boligsituasjon" slår fast at:

- mange eldre bor i boliger som ikke er tilpasset alderdommen.

Det utgjør en utfordring både for samfunnet og den enkelte.

- Boligbyggingen må bidra til:
 - at flere eldre kan leve et liv mest mulig uavhengig av offentlige tjenester.

32 nye leiligheter = ca 25 brukte boliger

Nytt og klassisk

– Grandgården hilser velkommen til Arendal

SOLGT

Hisøy Brygga

Enebolig Tyhomen

Terneholmen

- Nye flotte universell
utformet boliger

– til hvem?

Bodil (84) ble sendt hjem med gåstol til ektemann (90) i rullestol

23.08.13 VG NETT

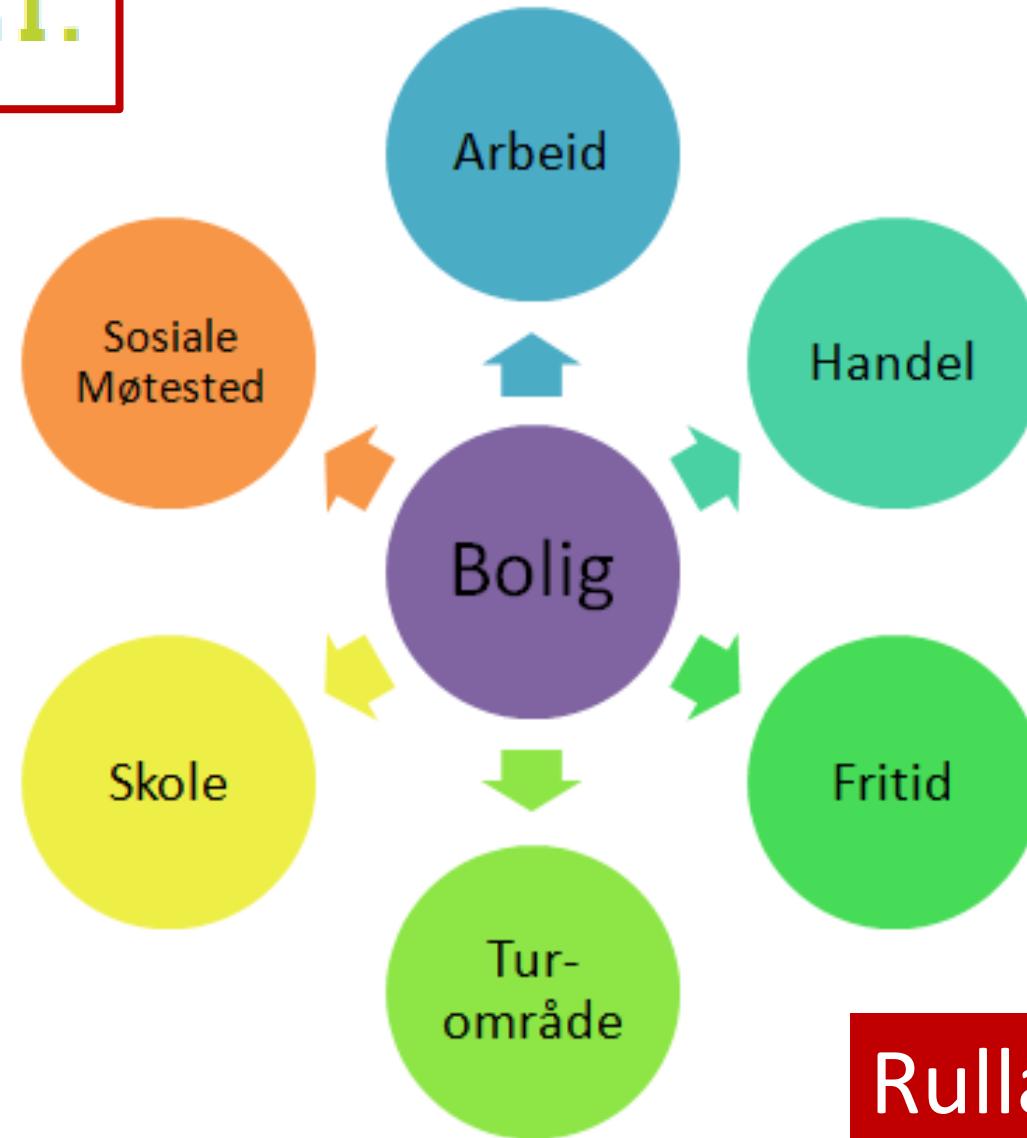
Liv (78) tok et lykkelig valg: vil bli gammel i sentrumsleilighet på Vinstra

– Jeg har gjort det eneste rette. Dette er lykkefølelse, sier Liv Maurstad.

«Dette er det lureste jeg har gjort».

Hun har solgt husværet sitt gjennom de siste 20 årene i Toksefeltet på Vinstra.

NÆRHET TIL ALT.

Rullatoravstand =
300 meter

**Frihet i
hverdagen
med
gangavstan
d til alt**

- Største del av befolningsvekst skyldes:

1. Innvandrere

2. Eldre 67 år +

- Mange i disse grupper ønsker å bo sentralt:
 - i «gangavstand til alt»

Iveland vil ha landsby

Iveland kommune har søkt om bolyst-milder for å bygge landsby i tettstedet Birketveit.

ANNA KRISTIN STAD

anna.kristin.stad@fylkeskommune.no 070-21144

– Skal Iveland kommune forsøke å vokse må vi kunne tilby leiligheter i sentrum. Nå må de som vil ha leilighet senest flytte til Birkeland eller til Vennesla, sier næringssjef i Iveland, Egil Molland.

I samarbeid med Agder Wood har Iveland planlagt landsbyprosjektet «Åkra» med 26 leiligheter, næring og kulturbygg i kommunens administrasjonsområder Birketveit. Det er søkt bolystsøknader fra Kommunal- og regiondepartementet. Ifølge Molland har Ivelands søker prioritert av søkerne fra Aust-Agder fylkeskommune.

«Vi starter grunnarbeidene til høsten»

– Uansett om vi får midler eller ikke, starter vi nå anmørs-

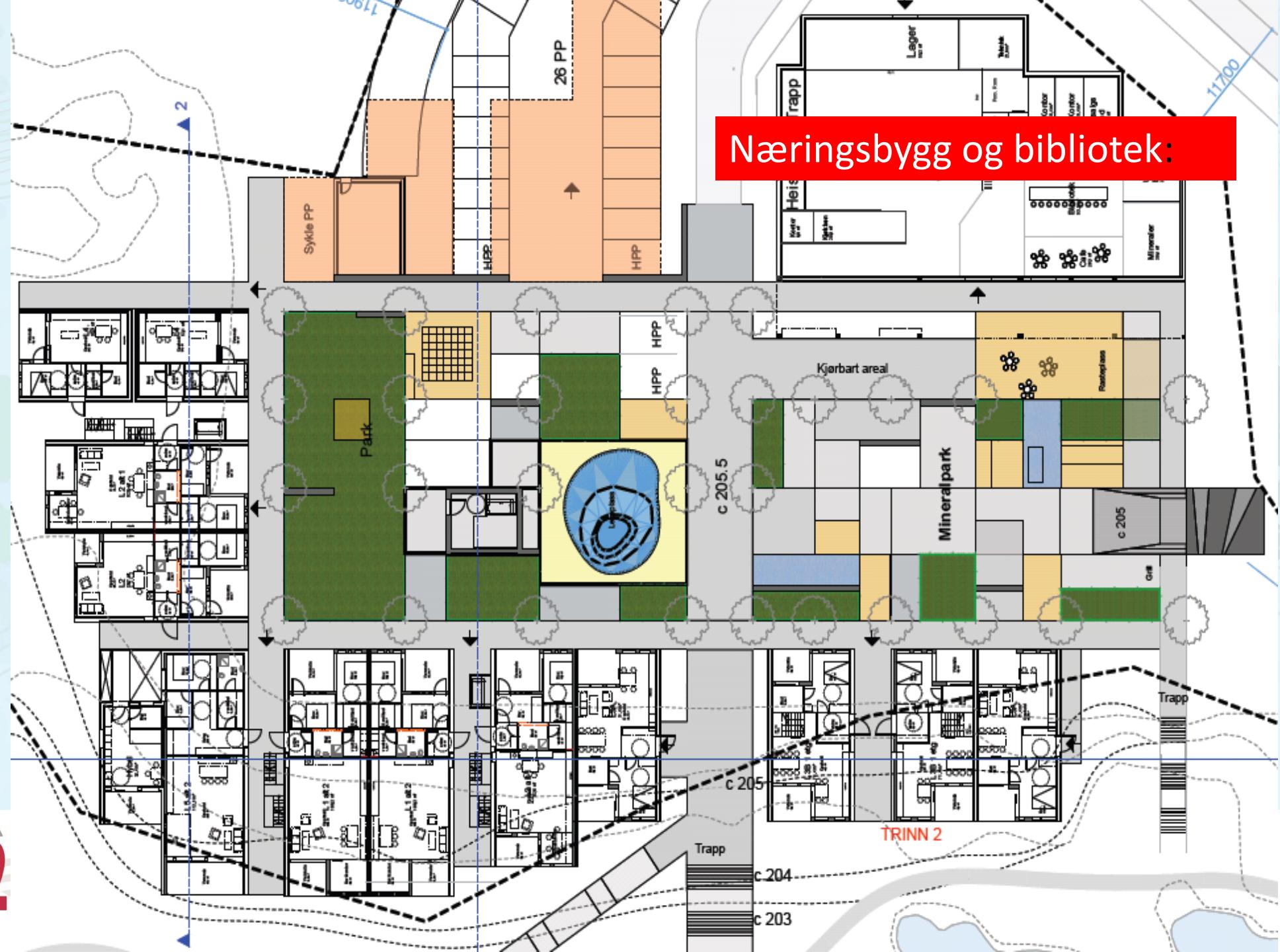

NYTT SENTRUM: Næringssjef Egil Molland med modellen av tverrlandsbyen «Åkra» som skal bygges i kommunens sentrale Birkeland.

FOTO: STEIN HARALD ØICARO

Næringsbygg og bibliotek:

ÅKLE KULTURARENA

Nytt bibliotek på Iveland

Av: Radio Loland

Publisert: 18.11.14

Biblioteket på Iveland flytter til nytt næringsbygg på Åkle og dette markeres med fire ulike arrangement mandag 24. november.

Det nye biblioteket vil i stor grad være ubetjent. Det settes opp en selvbetjeningsautomat som er enkel i bruk. En forutsetning for bruk er et nasjonalt lånekort, som benyttes ved inn- og utlevering, skriver Iveland kommune på sin nettside.

Du kan lese saken her:

www.iveland.kommune.no/nytt-bibliotek-paa-akle.5621182-294426.html

Tilgjengeligheten til det nye biblioteket **identisk med butikkens "åpningstider".**

*"For første gang samles bygdefolk uten at de har et arrangement å gå til.
Folk som ikke har vært ute på årevis tar plutselig en kaffe sammen på Åkle".*

Varaordfører Aasen

ÅKLE. Sentrumssatsingen i Iveland

40 prosent økt omsetning

Det måtte et stortingsbesøk til for å få fram hvor positiv sentrumssatsingen i Iveland har vært for innlandskommunen.

IVELAND

– Pantastisk. Jeg har vært i mange små kommuner som ikke våger si nei, men dette er første besøk i Iveland. Her ser man hvordan man kan skapes hvis viljen er der, sa Apes landbrukspolitiske talsmann, Knut Storberget, mandag morgen.

Mange prominente arendalinger var invitert ut av varørordfører Sig Tove Aasen (Ap) for å ta i mot Storberget. Det er ikke hver dag det er stortingsmannen i kommunen.

Rundt 30 mennesker ventet på Storbergets møteklokken 09.00. Inne i Åkle (sentrumsbygningen) arbeider det et par stykker under høytrykk for å få Ferdig frukosten.

Iveland fortjener nasjonal oppmerksomhet. Med litt stedlig hjelp og masse pågående ørter er det skapt et kommunersenter som folk vil bo i. Jeg er maddig imponeert, sa Storberget.

–NESTEN ET STED

Det var rett etter år 2000 det begynte. Da reiste fotograf Morten Krogvold omkring i landet. Han besøkte Iveland og sa: «Iveland er nesten et sted».

Om ikke svelemedisene ble for nærmest, ble de i alle fall prøvd ut nok til å agere.

Efter hvert fikk ungdomsskolelevene oppgaven med å tegne fremtidens sentrum. Deretter kom statlige midler inn, cirka 2,5 million kroner. Det ble arendalskonturkunstnarene, og i november i fjor sto sentrumsbygningen Åkle ferdig.

Den inneholder kolonialbutikk,

Sentrumsrepresentant Knut Storberget mener små kommuner over hele landet kan lære av Iveland. Her taler han etter å ha sett seg rundt inne i Åkle, det nye sentrumsbygget. FOTO: ODD INGE RØRNING ULLEBERG

KAFÉ, BIBLIOTEK, MINERALSAMLINGEN

Ivelandmøgene til å handle i Iveland og forbipasserende til å stoppe.

Ved siden er det første leilighetsbygget satt opp. Det nytt er på gang. Under det nye har kommunen bygd parkeringsparker. Den selges ut etter hvert som byggmester Jørgen Dovland får solgt leilighetene.

I Åkle er sjø av åtte leiligheter solgt, i det første leilighetsbygget ved siden av fire av seks solgt.

SELGER NYE MER MAT

– Jeg har økt omsetningen i butikken med mellom 30 og 40 prosent. Det kommer statlige midler inn, cirka 2,5 million kroner. Det ble arendalskonturkunstnarene, og i november i fjor sto sentrumsbygningen Åkle ferdig.

Den inneholder kolonialbutikk,

BUTIKKINNSJØVER Linda Briet har økt omsetningen i butikken med 40 prosent i måneden. Hun har ansatt kokk Jo Henning Fjermers. Kaffen gir også gratis. FOTO: ODD INGE RØRNING ULLEBERG

– Sykepleiere snakker om friskere innen medisiner. Folk som ikke har vært ute på årvis, tar plutselig en koffe sammen på Åkle, regner varaordfører Aasen.

Psykisk sykepleier Birit Marie Simdland vil ikke bekrefte alt, men sier det er helt riktig at hun har uttalt at sentrumsbygget har helseeffekt, fordi mer sosial aktivitet alltid er positivt.

Iveland har blitt et sted. Hver gang jeg er inneom, sitter ungdom og spiser pizza og volksøse og drikker koffe, sier ordfører Gro-Anita Mykjåland (Sp).

Arbeiderpartiet hadde 13 stortingsfolk på turne rundt på Agder mandag. Partiet har bestemt seg for å sende ut politibreve over hele

- Butikken har engasjert kokk på full tid. Hver dag serveres middag og full pakke i kafeen.

- Hver gang jeg er innom, sitter ungdom og spiser pizza og voksne drikker kaffe.

Ordfører Gro Anita Mykjåland (SP)

Parkeringskjeller i Iveland!

Boliger med
tøffelavstand
til butikker,
møteplasser,
apotek, bus.

Og naboer

Tre boliger av falleferdig låve: Vegårshei

Trives: Tordis Bråten, ida Stormyr og Ingeborg Smeland er godt fornøyde med å bo i den gjennoppbygde leiligheten i Myra. Her viser de hvor sin leilighet. (Foto: Øystein K. Darbo)

Ikke fjer lenger: Tordis Bråten har klart en fin og koselig stue. Her er det ikke rom som er mangel.

Gammel bjeleie: Denne gamle bjeleien i leiligheten til Ingeborg Smeland ligger vakkert slik den lå på åren.

På «låven» sitter damene

- Du er heldig som har fått hele fjøset, sier Ida Stormyr til Tordis Bråten. Selv bor Ida i kornlaa, mens Ingeborg Smeland bor i høylaa. De tre damene trives alle i den fine låven i Myra på Vegårshei.

Fjøsvinduer: Husene i det gamle fjøset er bevaring, og vindusutstyrne er den samme. Tordis koser seg best i bil, og har bånd slengende på utsiden av leiligheten.

Koselige leiligheten til Tordis Bråten. Det eneste måtte være at vinduene i stua er forholdsvis små. Ved ombygningen måtte det brukes samme type vinduer i fjøssmuren som tidligere.

I leiligheten til Ingeborg Smeland og Ida Stormyr er det høyt under taket i stua, og det er spart en gammel låvebjelke.

Midt i smørveyet
I september kunne de tre damene flytte inn i hver sin leilighet som de leier.

- Vi bor midt i smørveyet, sier Tordis.

- Her er det godt vær til bruk, koken, banken og kjøkkenetikken. Her er jo alt! sier hun.

De tre damene hadde alle bytt til å bo i sentrum på Vegårshei på sine eldre dager.

- Det har ikke vært så lett å få til leiligheter her i sentrum,

og det er heller ikke lett å få en trygdebolig eller omsorgsbolig her, forteller Tordis Bråten.

Tre leiligheter
Nå er låven bygd om til tre moderne og grøne leiligheter. En

på drygt 70 kvadratmeter i det nye fjøset i 1. etasje, og to leiligheter på ca. 35 kvm. i de tidligere leiene, med inngang fra låvebrua.

Det er veldig lite som minner om fjøs i den hjemmes-

– Tidligere har eierne av denne låven bygd om det gamle bolighuset ved siden til to leiligheter. Her bor det også to damer i hver sin leilighet, og alle fem møtes ofte og har et trivelig sosialt fellesskap.

Meldt sin interesse
Tordis forteller til hun før et par år siden var på besøk hos en av damene i bolighuset, da det ble snakk om leiligheter i den gamle låven.

- A., der kunne jeg tenke meg hvordan det ville bli med den gangen. Og med både helse og flere andre interesserster til leilighetene etterhvert, kunne husene for alvor begynne å planlegges prosjekter.

Det er arkitekt Atle Gouthvik som har tegnet den nye låven, og tømmer Oddvar Langangen som har hatt det krevede byggearbeidet.

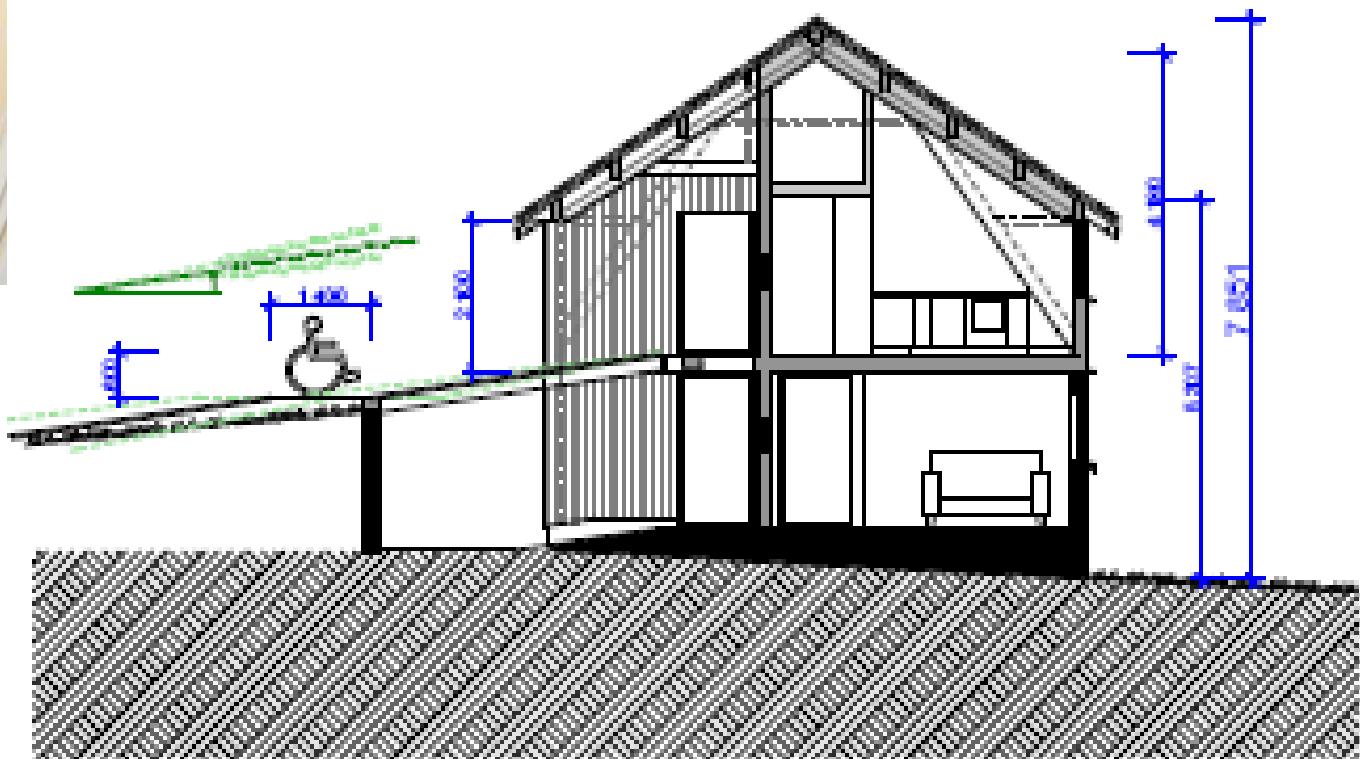
(Foto: Øystein K. Darbo)

Matos: Tordis bor i sjøsidenleiligheten i 1. etasje, mens ida og Ingeborg må opp på låvebrua for å gå inn i sine leiligheter.

Bokollektiv – 5 enkefruer på tunet Med rullatorer

Alene 20 år i stort hus

- Liv Skeimo (76) og Tordis Bråten (80) hadde begge store eneboliger 1 mil utenfor sentrum og bodde alene i 15 og 20 år etter at ektemennene gikk bort.
- De hadde mange rom og store hager å holde i stand, og de var avhengige av bil for å handle og treffe andre mennesker.

Gammelt fjøs kan bli «bygård» på Vegårshei

Vegardshol Torg

**Minimum avstander
til maksimum
aktivitier:**

**«Rullator-avstand»
ca 300m**

Tusenvis dør etter hoftebrudd

Hvert år opplever rundt **10.000 nordmenn hoftebrudd**. Nesten en fjerdedel dør innen ett år.

FOTO: Rolf Øhman

Eldre hoftebruddspasienter har stor risiko for å dø i løpet av ett år etter et hoftebrudd.

Et hoftebrudd koster ca kroner 300 000:

$10\ 000 \times 300\ 000 =$
3 milliarder
Hvert år

Hoftebrudd for tre milliarder årlig

Glatte veier og fortau er en hyppig årsak til fallulykker.

Norge har den høyeste
forekomsten av hoftebrudd

- i verden.

2 500 dør innen et år – hvert år!

FOLKEHELSEPERSPERKTIV

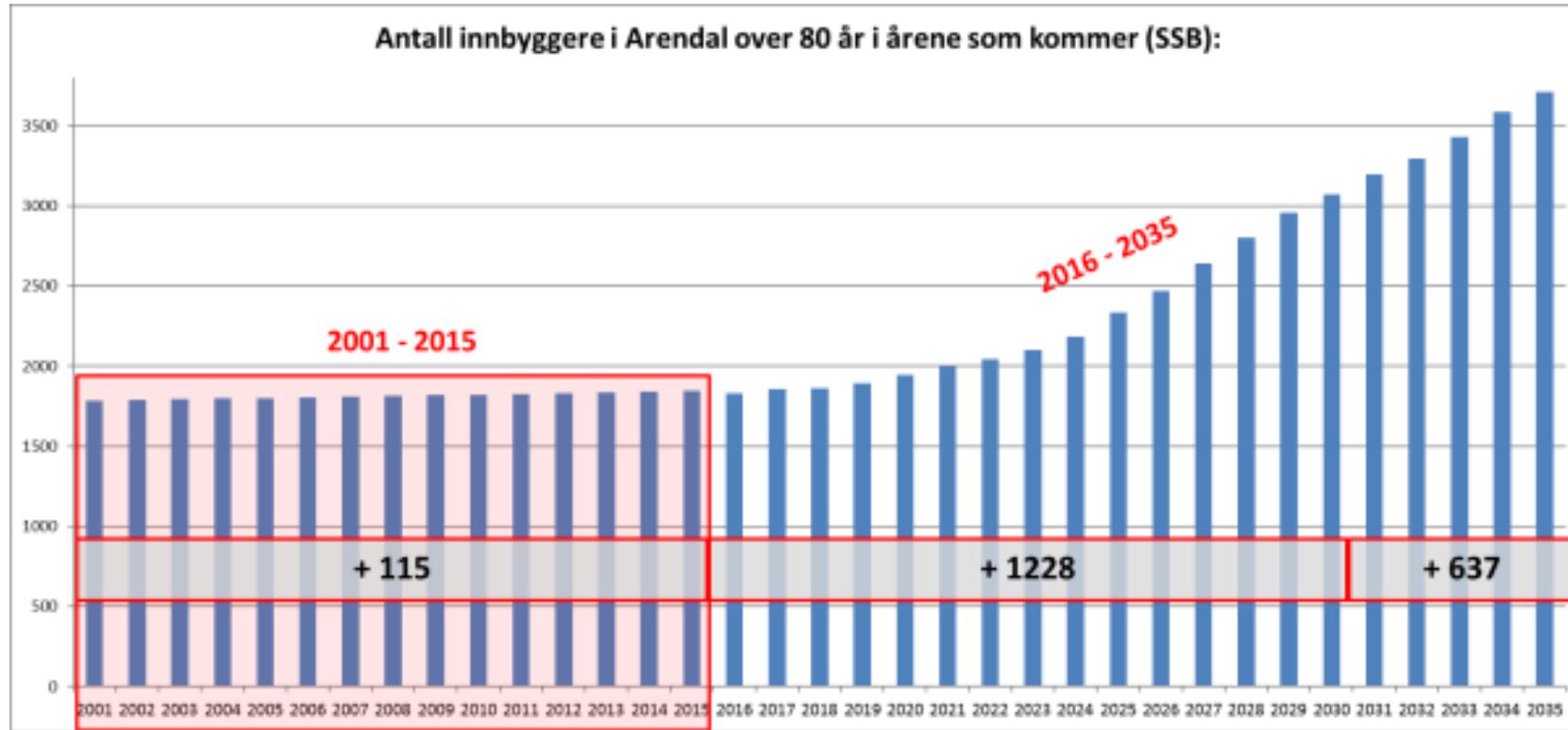
i FJERNVARME

CICERO

«Kommunenes største utfordring fremover er hvordan de skal klare å opprettholde og utvikle velferdstjenestene»

Gunn Marit Helgesen, KS

Innbyggere over 80 år

Generasjonshus, Aarhus:

Aftenposten

A-magasinet Osloby Sport Meninger

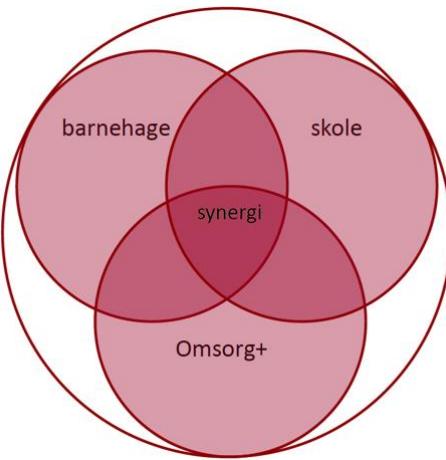
Høsttilbud Michael Meny

Kultur Film TV-serier Musikk Litteratur

FOTO: KPF Arkitekter, RUM

I langt unna det nye hovedbiblioteket i Aarhus bygges nå «Generationernes Hus».

Lager generasjonshus for å unngå ensomhet

Kunne du tenkt deg en boform hvor ungdommer, familier, handicappede, eldre og pleietrengende bor under samme tak?

MANGE FLERE:

«Lavterskel, gratis møteplasser innenfor gang- og tøffelavstand»

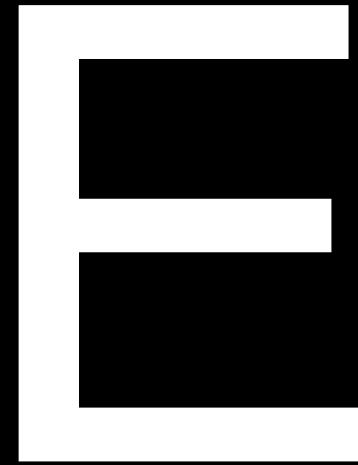

Batteriparken: Omsorgsbygg midt i byen – hvorfor?

Batteriparken: «Attraktiv arbeidsplasser» Omsorgsbygg midt i byen – hvorfor?

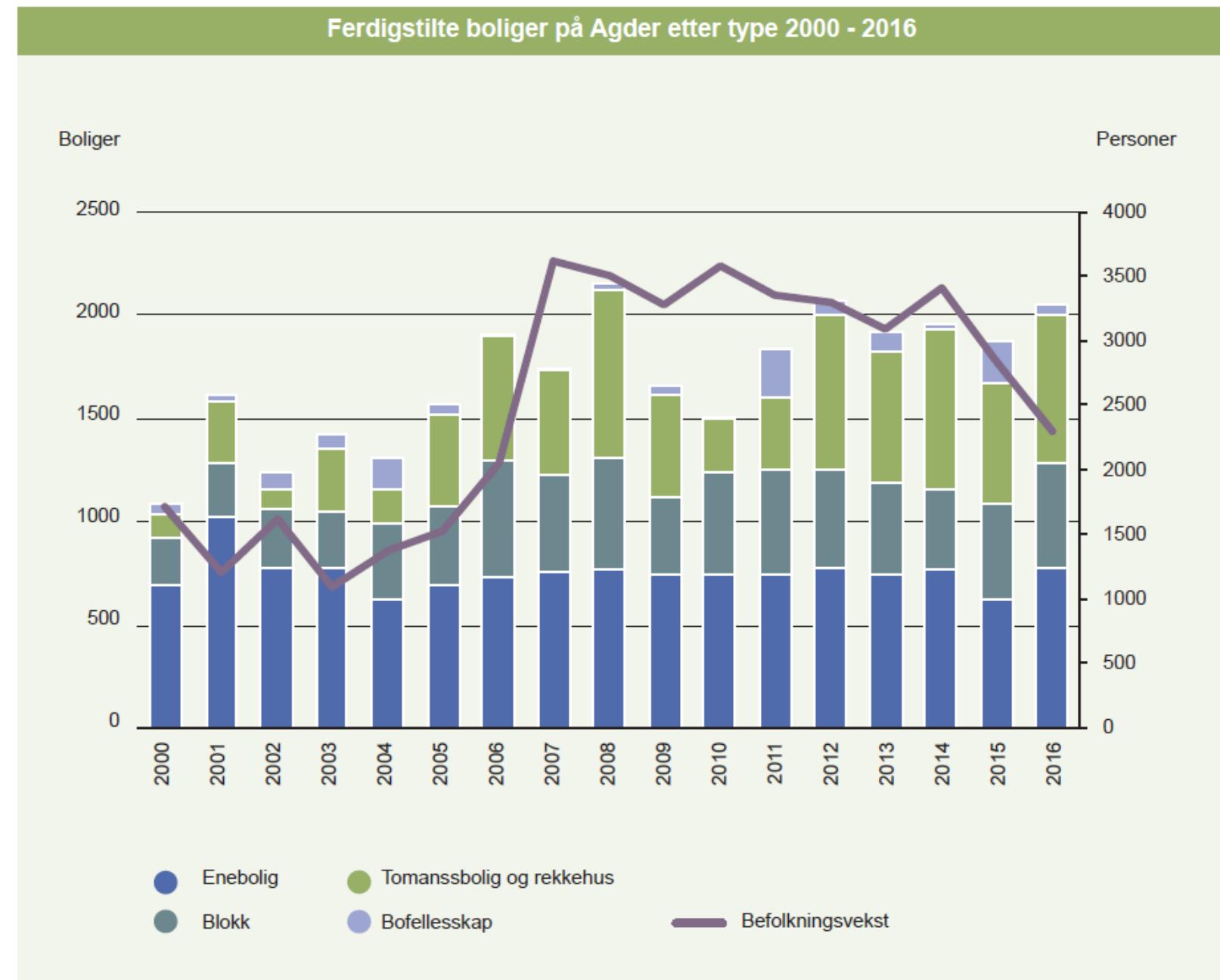
neboliger

Feil boligsammensetning

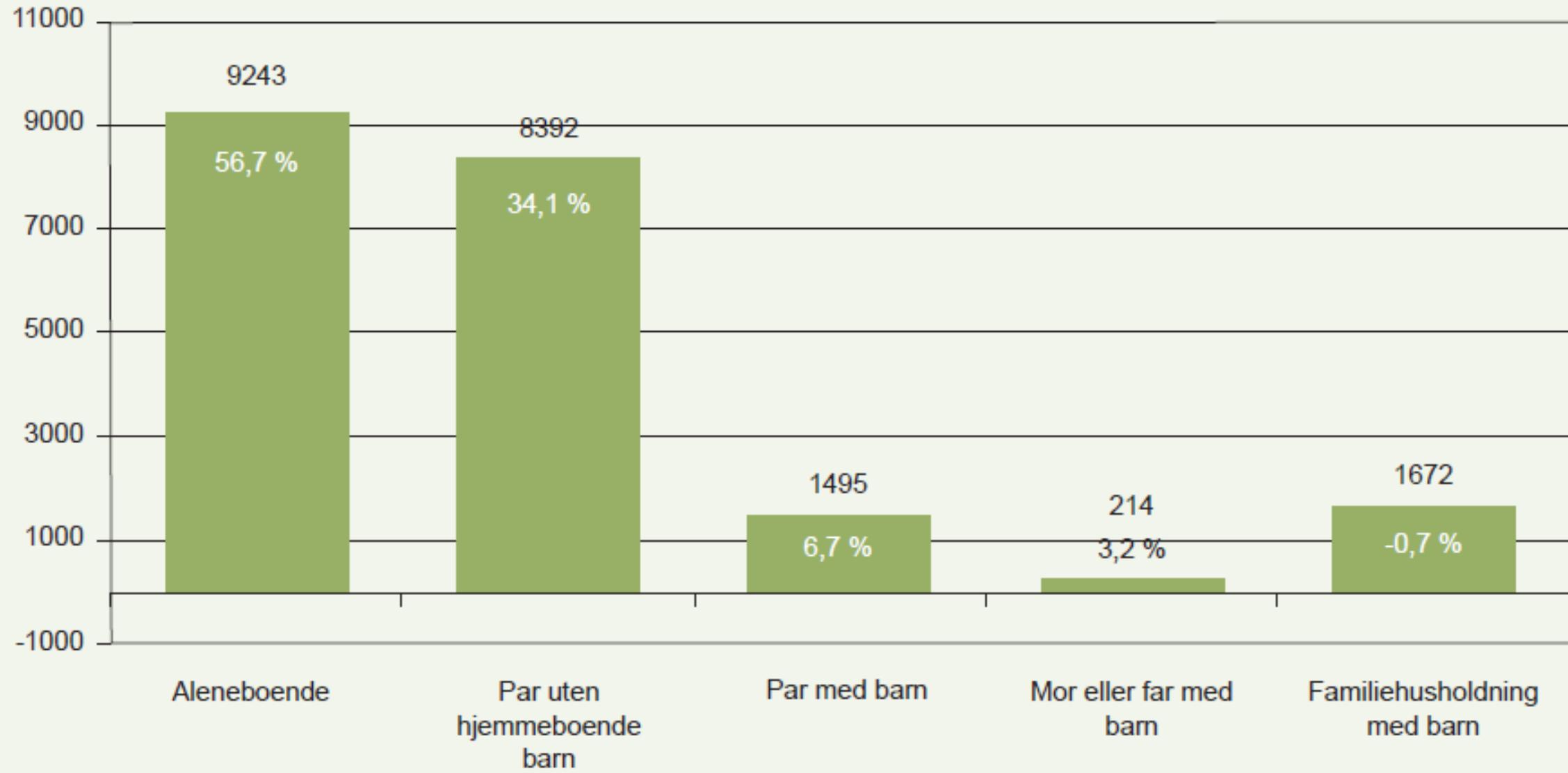
- Fordelingen av boligtyper er ikke tilpasset regionens husholdningsstruktur.
- Andelen aleneboende og to-personhusholdninger er økende, mens eksisterende og nye boliger er sterkt dominert av ene- og tomannsboliger.

40% av alle nye boliger på Agder er eneboliger

- fortsatt

Fordelingen av nye husholdninger på Agder 2005-2016

154 boliger til salgs i Songdal: Finn.no

Alle

- Sogn og Fjordane (542)
- Askvoll (10)
- Aurland (4)
- Balestrand (6)
- Bremanger (10)
- Eid (46)
- Fjaler (8)
- Flora (74)
- Førde (51)
- Gaular (2)
- Gloppe (25)
- Gulen (8)
- Hornindal (1)
- Hyllestad (7)
- Høyanger (18)
- Jølster (10)
- Leikanger (9)
- Luster (16)
- Lærdal (8)
- Naustdal (53)
- Selje (12)
- Sogndal (23)
- Stryn (24)
- Vik (14)
- Vågsøy (47)
- Årdal (56)

Nye

- Sogn og Fjordane (288)
- Askvoll (1)
- Aurland (1)
- Balestrand (0)
- Bremanger (0)
- Eid (38)
- Fjaler (6)
- Flora (24)
- Førde (38)
- Gaular (0)
- Gloppe (19)
- Gulen (3)
- Hornindal (1)
- Hyllestad (3)
- Høyanger (10)
- Jølster (7)
- Leikanger (3)
- Luster (7)
- Lærdal (6)
- Naustdal (48)
- Selje (5)
- Sogndal (8)
- Stryn (17)
- Vik (6)
- Vågsøy (23)
- Årdal (14)

Bruk

- Sogn og Fjordane (254)
- Askvoll (9)
- Aurland (3)
- Balestrand (6)
- Bremanger (10)
- Eid (8)
- Fjaler (2)
- Flora (50)
- Førde (13)
- Gaular (2)
- Gloppe (6)
- Gulen (5)
- Hornindal (0)
- Hyllestad (4)
- Høyanger (8)
- Jølster (3)
- Leikanger (6)
- Luster (9)
- Lærdal (2)
- Naustdal (5)
- Selje (7)
- Sogndal (15)
- Stryn (7)
- Vik (8)
- Vågsøy (24)
- Årdal (42)

Leiligheter

- Sogn og Fjordane (175)
- Askvoll (1)
- Aurland (0)
- Balestrand (0)
- Bremanger (0)
- Eid (21)
- Fjaler (6)
- Flora (12)
- Førde (31)
- Gaular (0)
- Gloppe (14)
- Gulen (0)
- Hornindal (0)
- Hyllestad (0)
- Høyanger (2)
- Jølster (2)
- Leikanger (3)
- Luster (7)
- Lærdal (5)
- Naustdal (35)
- Selje (1)
- Sogndal (3)
- Stryn (10)
- Vik (5)
- Vågsøy (15)
- Årdal (2)

Eneboliger

- Sogn og Fjordane (22)
- Askvoll (0)
- Aurland (1)
- Balestrand (0)
- Bremanger (0)
- Eid (4)
- Fjaler (0)
- Flora (0)
- Førde (0)
- Gaular (0)
- Gloppe (1)
- Gulen (1)
- Hornindal (0)
- Hyllestad (0)
- Høyanger (0)
- Jølster (0)
- Leikanger (0)
- Luster (0)
- Lærdal (1)
- Naustdal (3)
- Selje (0)
- Sogndal (1)
- Stryn (1)
- Vik (1)
- Vågsøy (8)
- Årdal (0)

Konkurransen om barnefamiliene er stor.

- Hvordan vi planlegger for fremtidens barnefamilier og unge?
- Hvorfor flytter barnefamilier dit de gjør, hva skal til for at de velger Arendal?
- Hvilke tjenester og tilbud er viktige «attraksjonsverdier» å ha i nærområdet?
- Hvordan skape merverdi ved å satse på barnefamilier?

- Attraktiv?
- For hvem?

Fokus MYE MER på deres egen barn (og barnebarn!)

ARENDAL
KOMMUNE

Behov for «noen»
nye

Eneboliger?

ARENDAL
KOMMUNE

Kva kan kommunane gjere?

- **Utvikle attraktive sentre**
 - **Offentleg – privat samarbeid**
 - **Bustadpolitisk planlegging**
-
- Tilskot til kjøp av tomt
 - Gratis kommunal tomt til bygging av utleigebygg
 - Tilskot til bygging på kommunal tomt
 - Etablering av bustadsamvirke (bustadbyggjelag)

Bustadmarknaden i Sogn

Ein gjennomgang

Pelle Engesæter

IDEAS2EVIDENCE RAPPORT 6/2014

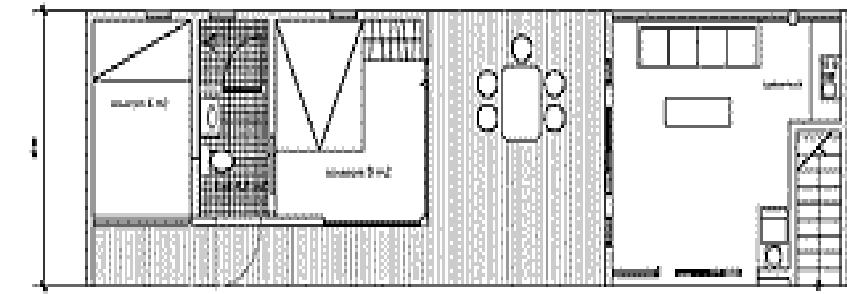
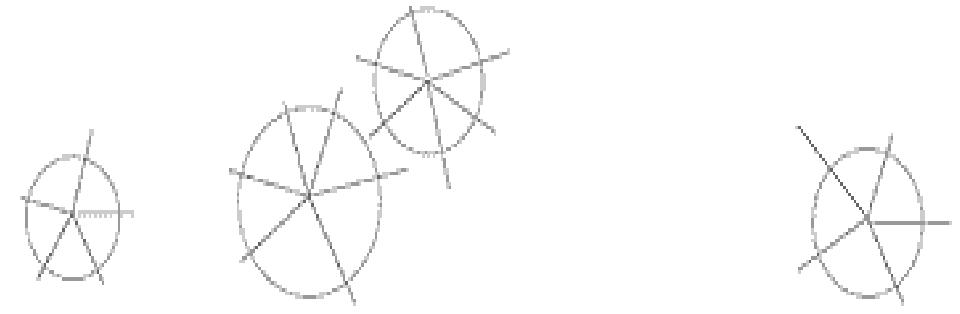
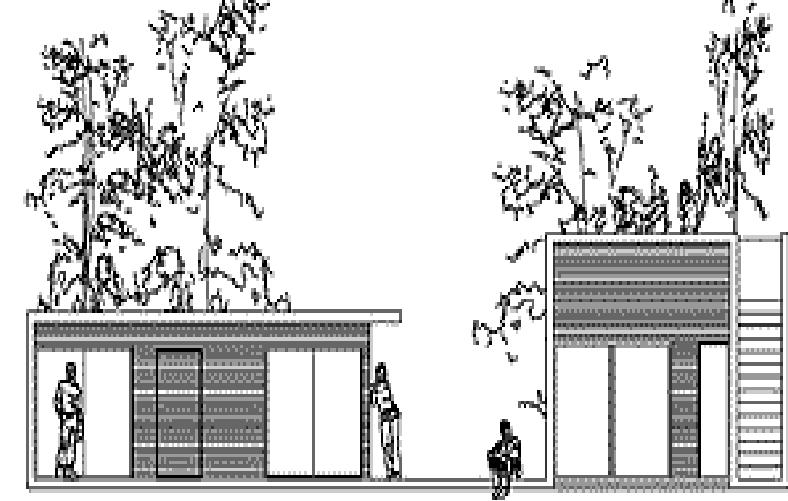
Riktige boliger på riktige tomter - til rett pris

Boliger for meg – for oss?

42 kvm Hytte. Finland

Saunders & Wilhelmsen

Miljøvennlige hage?

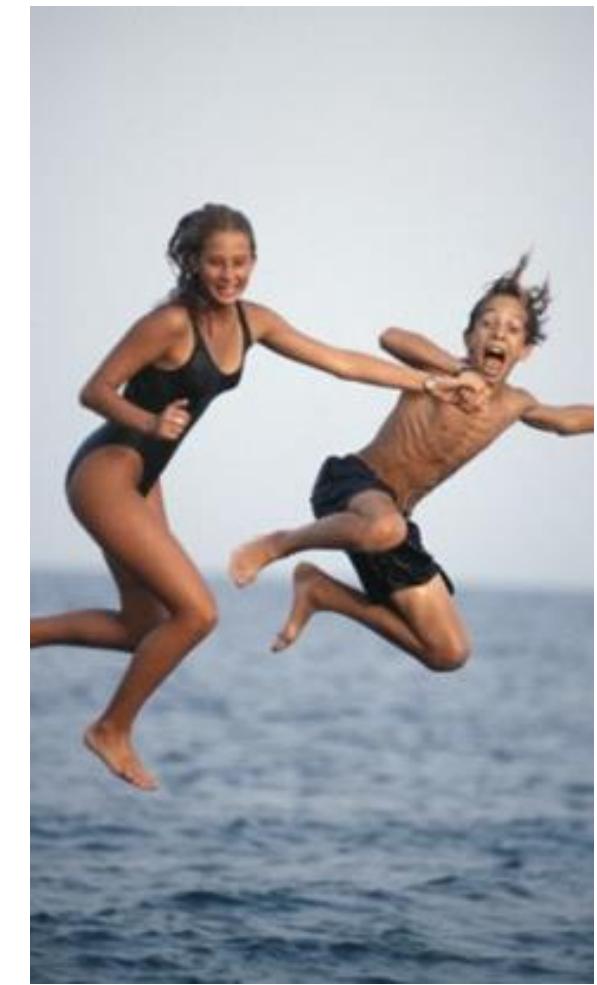

Engene Platå Nedenes

Frittliggende eneboliger, eneboliger i kjede og leiligheter

Bygger hytte på pôler ute i vannet

1. Nye eneboligprosjekter for barnefamilier tett på grunnskolene

1. Informasjon og markedsføring av fordeler av «oppussing av gammel eneboliger» - til selgere og kjøpere
2. Nye eneboligtomter for store «nøkkelferdig eneboliger»
3. Leiligheter for familier i 1. etasjer med hager og «nærhet til alt».

KRITERIER FOR LOKALISERING AV BOLIGFELT I KOMMUNEPLAN 2017 – 2027 (FORSLAG)

3-500 meter til:

- kollektivholdeplass
- butikk/service
- rekreasjonsområder/turveidrag.

- Ideelt ligge under 1 km til skole.

NB! Områder som ligger over 4 km fra skolen bør unngås brukt til boligformål

Nye eneboliger i Birketviet?

I sentrum og bruk av eksisterende infrastruktur

1. Nye boliger

2. Brukt boliger

Gamle hus blir gode som nye

Publisert 7. april 2017

Du er her: [sintef.no](#) / [siste nytt](#) / [gamle hus blir gode som nye](#)

Hvordan oppgradere et tidstypisk småhus fra 60-, 70- eller 80-tallet til høyere energistandard og samtidig omskape det til moderne arkitektur med bedre bokvalitet? En ny rapport gir svar.

Kontaktperson

Anne G Lien

Seniorforsker

977 57 930

Anne.G.Lien@sintef.no

Utforsk fagområdene

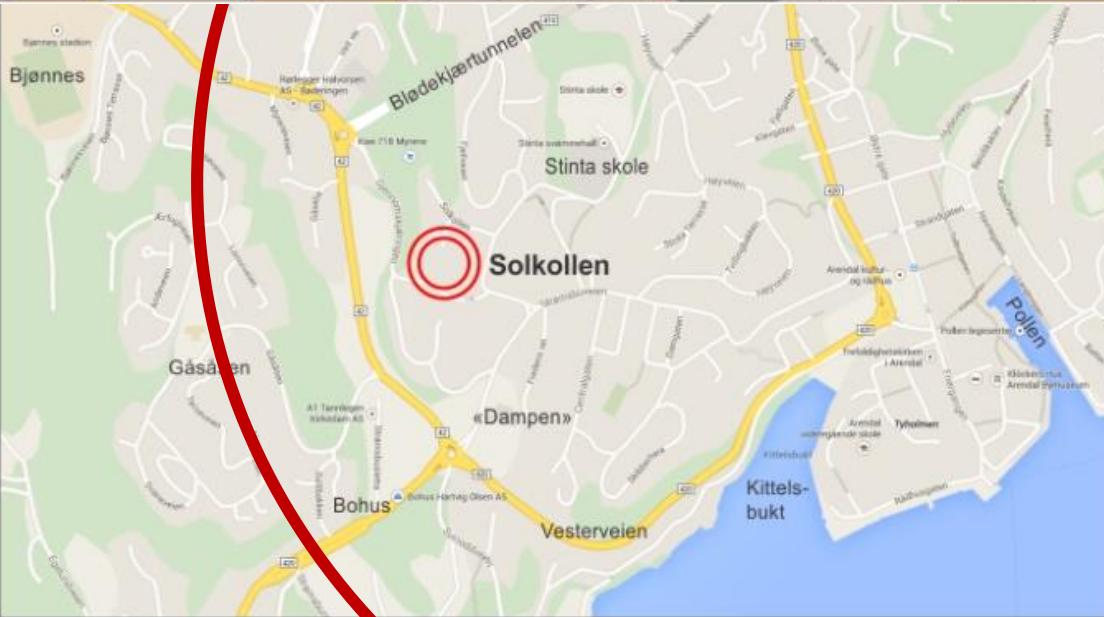
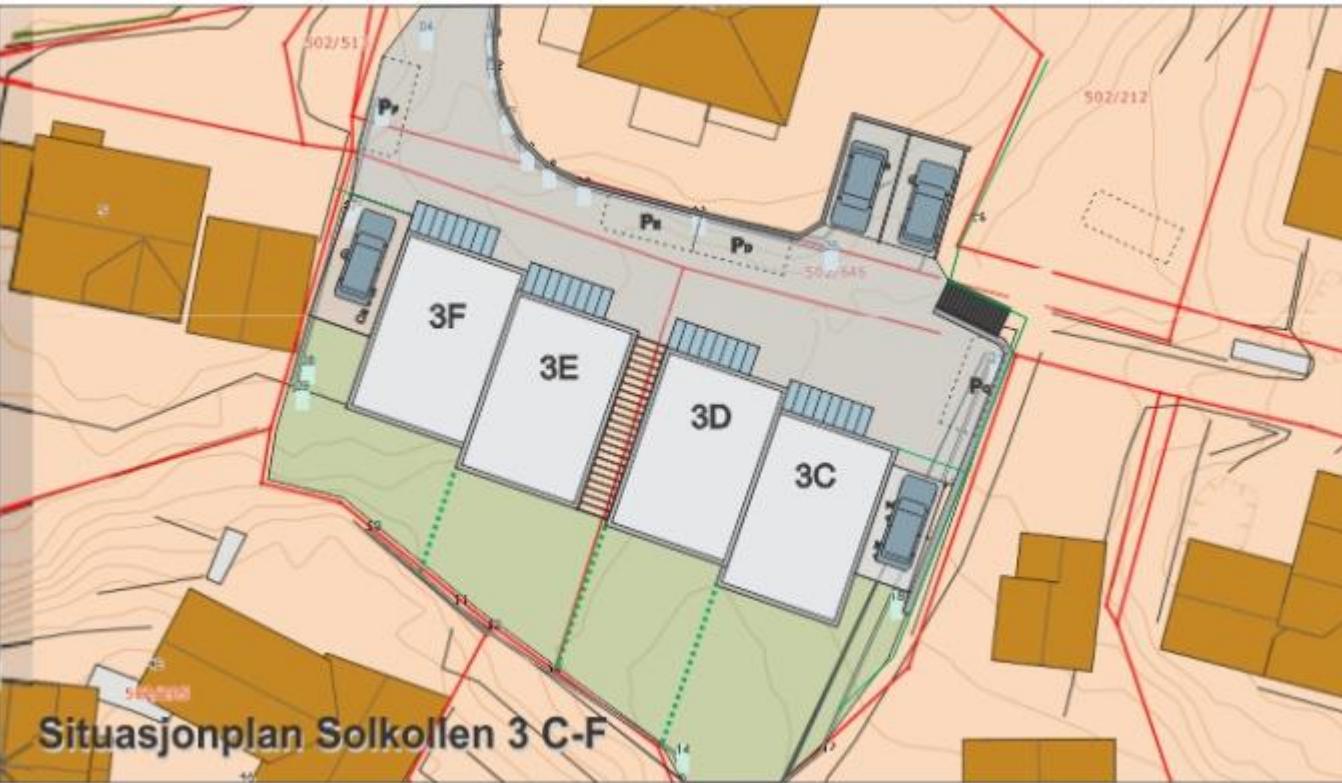
[Byggematerialer](#) [Energieffektivisering](#) [Arkitektur](#)
[Energieffektivisering og formybar energi](#) [Installasjoner/VVS](#) [Konstruksjoner](#)
[Smart City](#)

Prosjektinformasjon

Prosjektnavn:
SEOPP

Kjøpe «tomt» - med eksisterende hus, rive og bygge nytt?

- Oppgradering av et gammelt hus kan bli dyrere enn å rive og bygge nytt dersom huset stripes helt. Det koster å rive, føre ut for ekstra isolering, tilpasse til nye løsninger og så bygge opp igjen.
- Hvis vi skal bygge nytt kan tomtekostnaden være høy f.eks 2 til 2,5 millioner.
- Totalbudsjettet vårt er ca. 4,5 millioner. Dvs "bare" 2 millioner å gå på for å få bygget et nytt hus.

**Solkollen 3, Stinta
4 eneboliger i kjede
120 m² BRA
Fra kr 2 990 000,-**

1. Nye boliger

- Større tomter for større eneboliger / eneboliger i rekke
- Innen 1,5 km fra skoler

Eiendom / Nye boliger / Aust-Agder / Froland

◀ Forrige Til søker Neste ▶

♥ Lagre annonsen ✉️ ✉️ ✉️

Enebolig på sentral og solrik endetomt med flott utsikt. 5 sov.!, Husbank.

Rugdeveien 14, 4820 Froland

Pris

3 498 000,-

Primærrom
Bruksareal

138 m²
146 m²

Eiendommen byr på
meget gode solforhold

SB | SØR
BOLIG

Vi har boliger på hele Sørlandet!

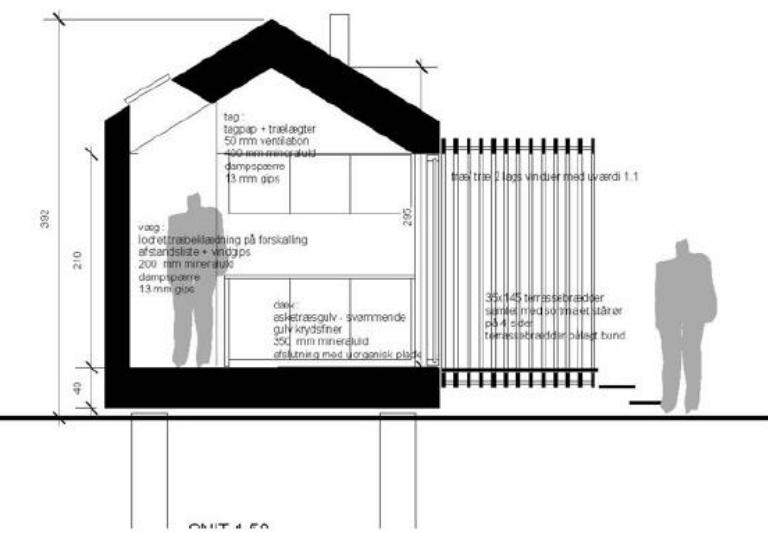
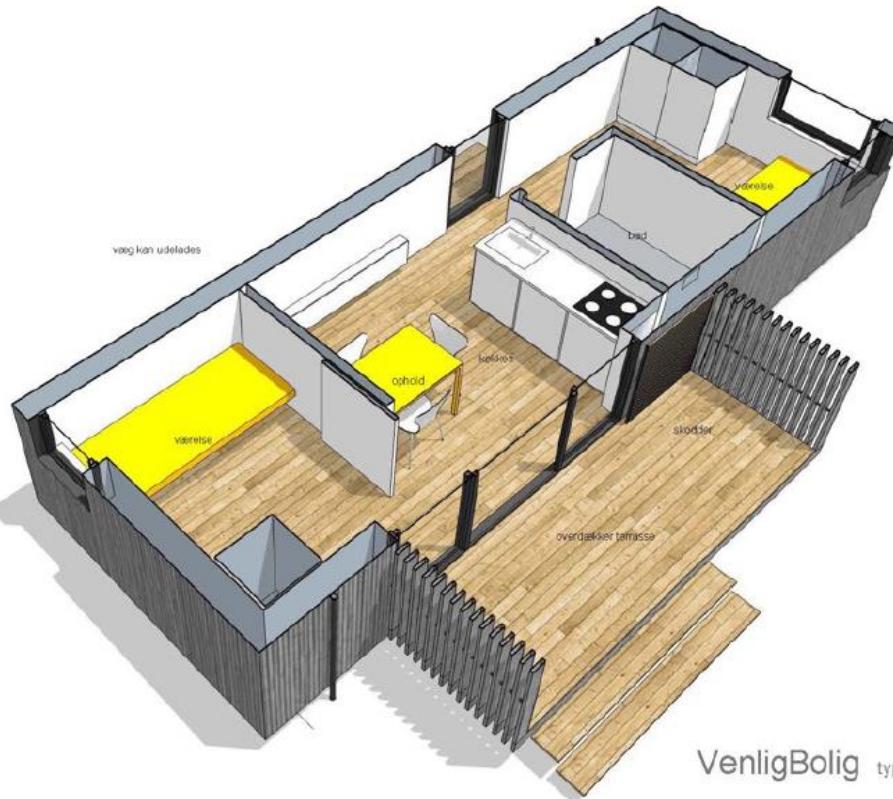
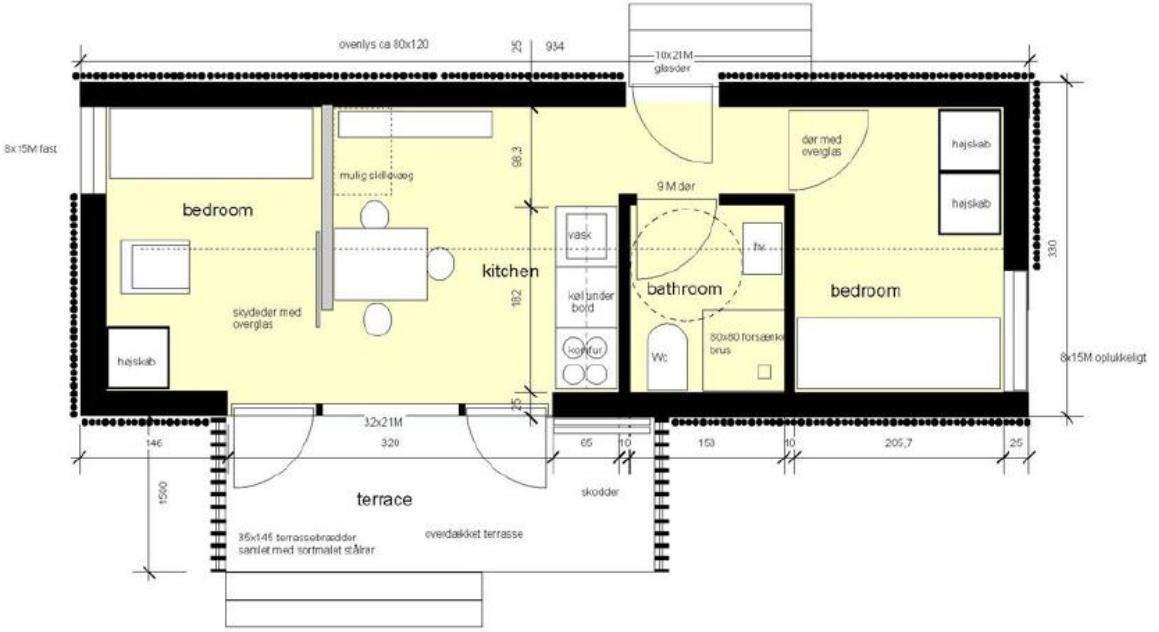

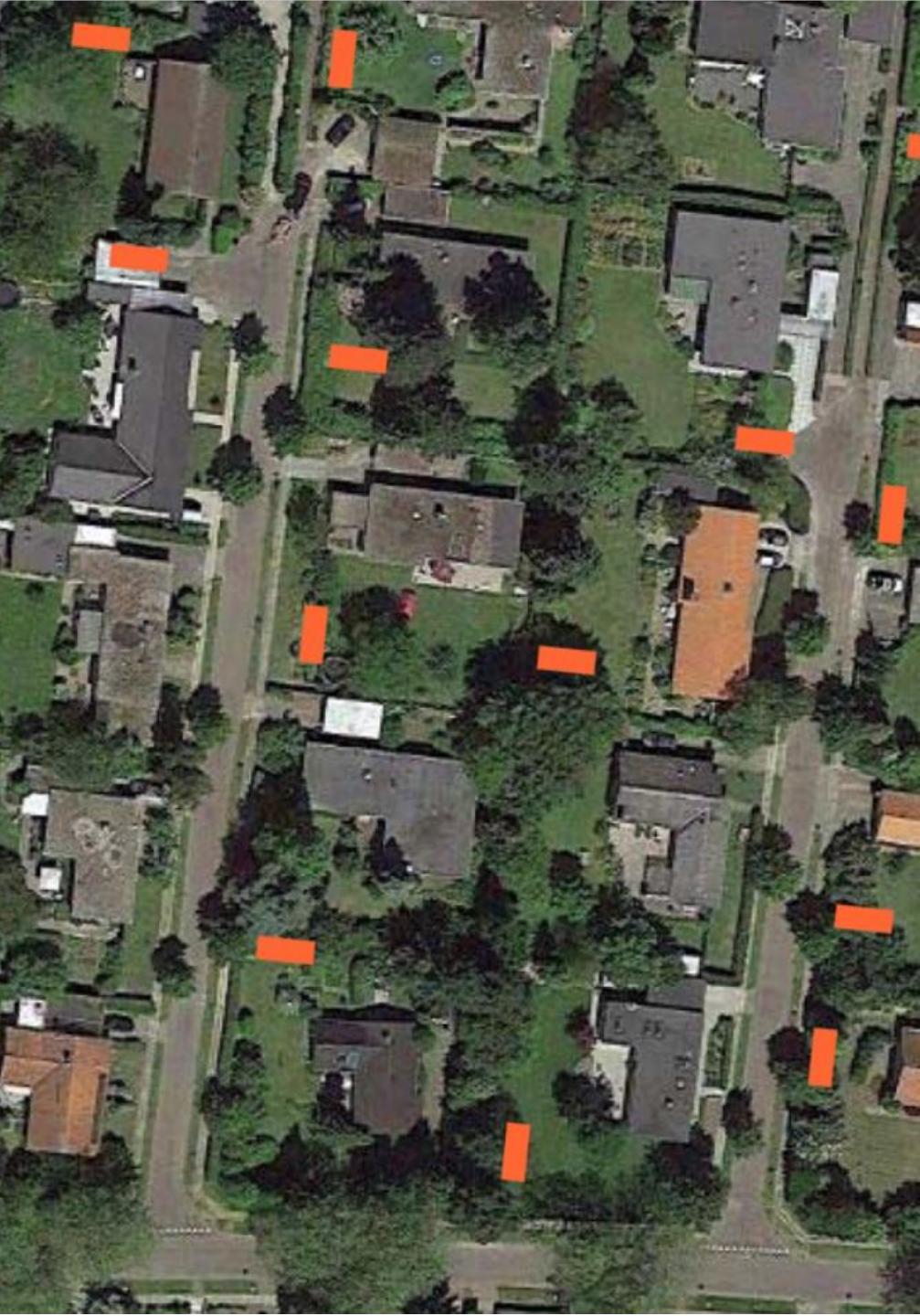
Stefan Hammer Knutsen

Venligbolig

- ny boligform udviklet af Johan Galster og Søren Rasmussen (ONV)

Et samfunn i

Endring som
aldri før

- Befolkningsveksten kommer der det bor folk flest fra før

Byplanlegger bekymret: Tilrettelegges det for dårlig for barnefamiliene?

Kronikk: «Fødselsunderskuddet vil treffe Norge som et ras», kunne vi med store utropstegn lese i nettavisen e24.no denne uken. Dette kommer til å treffe Norge som et snøras, helt uten kontroll, sier dekan og siviløkonom Erlend Bullvåg ved Nord universitet.

Dette er en vanlig ny lekeplass i Arendal

Lekeplasser forfaller

GROR IGJEN: Lekeplasser over hele kommunen forfaller, men verken kommune eller velforeninger kan pålegges oppgraderingsarbeid.

Side 4-7

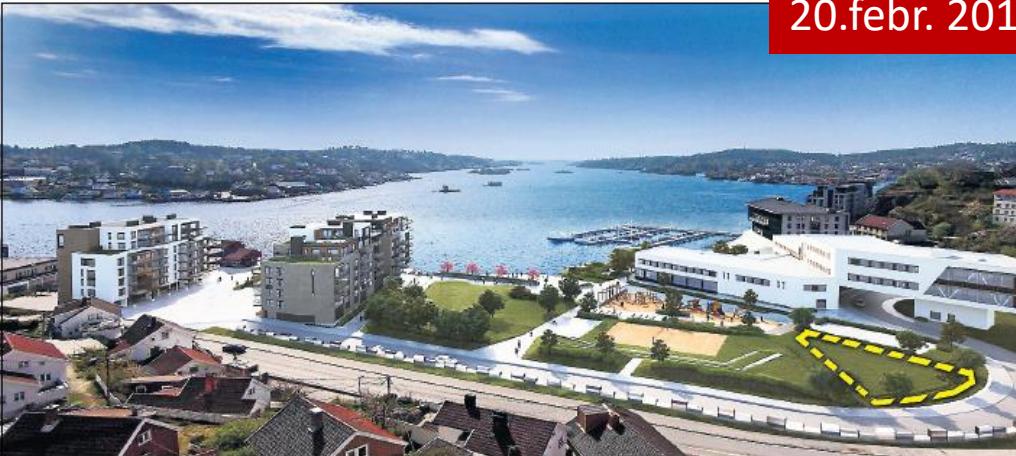
Kvinnen, et distriktpolitisk virkemiddel

- Når det satses på kvinner i distriktene er det aldri for kvinnernas egen del, men som et ledd i å få flere familier og koner til mannsoverskuddet.

– Tenk for en mulighet å ha en barnehage i gangavstand fra arbeidsplassen.

– Flere av bedriftene i Kunnskapshavna sa at en barnehage vil gjøre det enda lettere å tiltrekke seg gode medarbeidere.

BARNEHAGETOMT ELLER STØRRE PARK: Slik blir hele Barbu når det er ferdig sommeren 2017, med de tre boligblokkene med 82 leiligheter til venstre, MacGregor-kontorkomplekset helt til høyre og parken i midten. På denne 3D-en er «barnehagetomta» bare tegnet som grønn plen – vi har markert tomta på ca. 500 kvm med gult.

ILLUSTSJON: RAMBØLL

Uenig med Høyre, vil ha barnehage

Høyres forslag om å kutte barnehagetomta innenst i Barbu bukt for å få større park, møter motstand fra fagfolk og næringslivsfolk.

VIDAR FLØDE
vif@dagbladet.no 977 07 707

– Flere av bedriftene i Kunnskapshavna sagt at en barnehage vil gjøre det enda lettere å tilrettelegge seg gode medarbeidere. Når vi til sommeren får nytt ferjehjelte her, vil det være meget gunnstig at både Tromøy og Hisøy kan bruke ferje til jobb, og samtidig leve barna i barnehagen.

Har de barnehageplass utenfor sentrum må de fortsette å bruke privatbil, argumenterer omringssjef i Arendal kommune, **Kare Andersen**, i en mailutveksling med byplanlegger Mike Fuller-Gee som Agerposten har fått tilgang til.

Her er det også flere som argumenterer imot forslaget bystyrepolitiker Robert Myhren nylig kom med i Agerposten på vegne av Arendal Høyre. Nåmig å sløyse den cirka 500 kvm

store tomtom innerst mot den nye rundkjøringen i Barbu bukt. Argument: Da kan parken lages enda større fra rundt 4,5 til 5 mål, og en slippert at en tomt det ikke foreligger konkrete planer for, blir liggende brakki i åresvis.

– Vil styrke sentrum

– Vi ser at gode utemiljøer i form av park-/aktivitetsonområder og sjøliggång som viktige trivselsfaktorer for beboere, arbeidende og besøkende. Men mener dette ivaretas gjennom dagens avsattes parkområdet. Vi mener barnehage vil styrke områdets attraktivitet mer enn «noe med park», og hilser derfor tiltaket velkommen, uttaler daglig leder i Arendal By AS, **Hanne Gulbrandsen**.

Og peker på at en barnehagetomt i Barbu vil være i tråd med utsatt målsetting om å tilrettelegge for utvikling og styrking av sentrum som attraktivt bo-, arbeids- og opplevelsesområde.

Leder av Etablieresenteret IKS, **Inge Juul-Petersen**, er engasjert i Arendal. Etendom as, **Bjørn Vedal**,

Han peker på at det vil være behov for barnehage for småbarnsforedre som arbeider i og omkring Kunnskapshavna, og i sentrum øst.

– Det blir en mer effektiv arbeidsdag for småbarnsforedrene og deres arbeidsgivere

med kortere transportetap (gå avstand) til henting av barn for og etter jobb, fremholder Juul-Petersen, og legger til: – Det kan også avlaste biltrafikk på innfallsveiene i rushtiden fordi det blir mindre behov for bilkjøring når ferjer kan benyttes fra Skilsø og Kolbjørnsvat.

– 1000 nye arbeidsplasser

– En barnehage er en fin innholdsleverandør i området, og er kun positivt i bybildet. Min kone jobber i Soria Moria Barnehage på Rådhusbygga. Når er rundt i byen, er det bare positive tilbakemeldinger, og er en trygghetspendende faktor for dem som ferdes i byen, fremholder administrerende direktør i J.B. Ugleland Entreprenør, **Eiendom as, Bjørn Vedal**.

Byplanleggeren har listet opp en rekke argumenter for barnehagetomten (se faktaboks). Han opplyser også at de hadde flere

FAKTA

Argumentene

Her er noen av argumentene byplanlegger Mike Fuller-Gee lister opp som han mener taler for å beholde barnehagetomten i Barbu:

- Utan en funksjon som skaper liv i hverdagen ør det, utrygg og kjedelig» vakker hage.
- Barnehagen tenkes brukt som treffsted; kan brukes også som forsamlingshus/grendehus på kveld/helg.
- Med 80 leiligheter og 1000 arbeidsplasser i Barbu og Kunnskapshavna, trengs urbana tilbudd innenfor gangavstand og ved kollektivaksjen.
- Argumentasjonen til Parken bør være større må veies opp mot trivel, liv og trygghet. Barbu Park er like stor som Tørvet, Sam Eydes Plass og Kanalpllassen til sammen.
- Tomten er plassert for å fungere som en del av støyskjermen for parken.
- Intekter vil bortfalla hvis tomten reguleres til park.

Mister salgsintekt

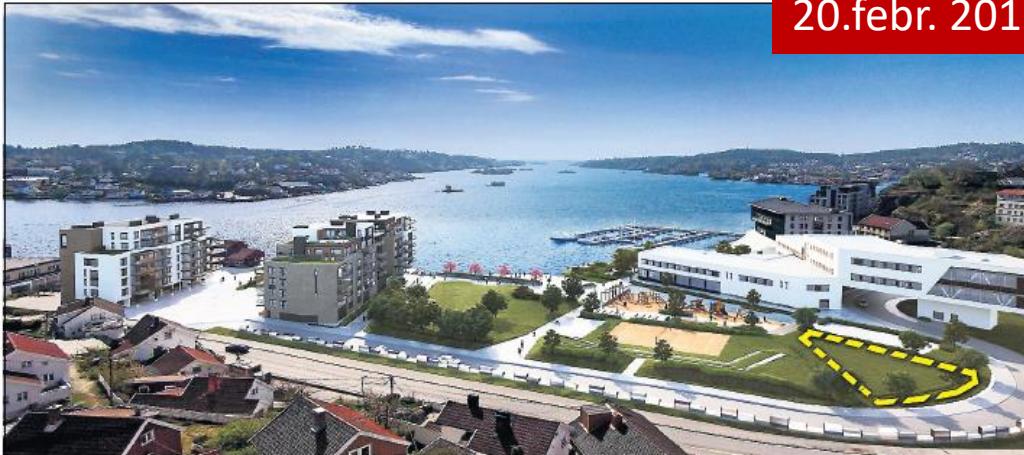
Byplanlegger Mike Fuller-Gee advarer på sin side sterkt politikerne mot å skringlegge barnehagetomten. Han minner også om at det helt siden de første planskissene kom i «siste runde» som startet for nesten fem år siden – så har det vært avsatt byggetomt på en rundt en halv mål innerst i Barbu bukt.

Byplanleggeren har listet opp en rekke argumenter for barnehagetomten (se faktaboks). Han opplyser også at de hadde flere konkakte henvendelser av interesserte tomttekjøpere etter at Agerposten i fjor omtalte UiA-studentenes skisseforslag til barnehage på tomten.

Ordfører Robert C. Nordli (Ap) er positiv til Høyres nye utspill, mener peker også på de økonomiske konsekvensene. Han opplyser at administrasjonen har på gang en sak til kommuneplanutvalget om saken.

– Tenk for en mulighet å ha en barnehage i gangavstand fra arbeidsplassen.

– Flere av bedriftene i Kunnskapshavna sa at en barnehage vil gjøre det **enda lettere å tiltrekke seg gode medarbeidere.**

BARNEHAGETOMT ELLER STØRRE PARK: Slik blir hele Barbu når det er ferdig sommeren 2017, med de tre boligblokkene med 82 leiligheter til venstre, MacGregor-kontorkomplekset helt til høyre og parken i midten. På denne 3D-en er «barnehagetomta» bare tegnet som grønn plen – vi har markert tomta på ca. 500 kvm med gult.

ILLUSTRASJON: RAMBØLL

Uenig med Høyre, vil ha barnehage

Høyres forslag om å kutte barnehagetomta innenst i Barbu bukt for å få større park, møter motstand fra fagfolk og næringslivsfolk.

VIDAR FLØDE
vidfl@dagbladet.no 977 07 707

– Flere av bedriftene i Kunnskapshavna sagt at en barnehage vil gjøre det enda lettere å fortsette å bruke medarbeidere. Når vi til sommeren får nytt ferjekjøle her, vil det være meget gunnstig at både Tromøy og Hisøy kan bruke ferje til jobb, og samtidig leve barna i barnehagen.

Har de barnehageplasser utenfor sentrum må de fortsette å bruke privatbil, argumenterer næringssef i Arendal kommune, **Kare Andersen**, i en mailutveksling med byplanlegger Mike Fuller-Gee som Agerposten har fått tilgang til.

Her er det også flere som argumenterer imot forslaget bystyrepolitiker Robert Myhren nylig kom med i Agerposten på vegne av Arendal Høyre. Nåmig å sløyse den cirka 500 kvm

store tomtom innerst mot den nye rundkjøringen i Barbu bukt. Argument: Da kan parken lages enda større fra rundt 4,5 til 5 mål, og en slippert etter at en tomt det ikke foreligger konkret planer for, blir liggende brakki i årevise.

– Vil styrke sentrum

– Vi ser at gode utemiljøer i form av park-/aktivitetsonområder og sjøliggång som viktige trivselsfaktorer for beboere, arbeidende og besøkende. Men menner dette ivaretas gjennom dagens avsattes parkområdet. Vi mener barnehage vil styrke områdets attraktivitet mer enn «noe» med park», og hilser derfor tilbakket velkommen, uttaler daglig leder i Arendal By AS, **Hanne Gulbrandsen**.

Og peker på at en barnehagetomt i Barbu vil være i tråd med utalt målsetting om å tilrettelegge for utvikling og styrking av sentrum som attraktivt for bo-, arbeids- og opplevelsesområdet.

Leder av Etablieresenteret IKS, **Inge Juul-Petersen**, er engasjert om dette, og opplyser også at de hadde flere

Han peker på at det vil være behov for barnehage for småbarnsforeldre som arbeider i og omkring Kunnskapshavna, og i sentrum øst. – Det blir en mer effektiv arbeidsdag for småbarnsforeldrene og deres arbeidsgivere med kortere transportetap (gå avstand) til henting av barn for og etter jobb, fremholder Juul-Petersen, og legger til: – Det kan også avlaste biltrafikk på innfallsveiene i rushtiden fordi det blir mindre behov for bilkjøring når ferjer kan benyttes fra Skilsø og Kolbjørnsvik.

1000 nye arbeidsplasser

– En barnehage er en fin innholdsleverandør i området, og er kun positivt i bybildet. Min kone jobber i Soria Moria Barnehage på Rådhusbygga. Når er rundt i byen, er det bare positive tilbakemeldinger, og er en trygghetspendende faktor for dem som ferdes i byen, fremholder administrerende direktør i J.B. Ugleland Endomend, **Bjørn Vedal**.

FAKTA

Argumentene

Her er noen av argumentene byplanlegger Mike Fuller-Gee lister opp som han mener taler for å beholde barnehagetomten i Barbu:

- Utan en funksjon som skaper liv i hverdagen året rundt, kan Barbu Park bli enda en øydelagt, utrygg og kjedelig» vakker hage.
- Barnehagen tenkes brukt som treffsted; kan brukes også som forsamlingshus/grendehus på kveld/helg.
- Med 80 leiligheter og 1000 arbeidsplasser i Barbu og Kunnskapshavna, trengs urbane tilbudd innenfor gangavstand og ved kollektivtaksen.
- Argumentasjonen til Parken bør være større må veies opp mot trivel, liv og trygghet. Barbu Park er like stor som Tørvet, Sam Eydes Plass og Kanalpllassen til sammen.
- Tomten er plassert for å fungere som en del av støyskjermen for parken.
- Intekter vil bortfalla hvis tomten reguleres til park.

Daglig leder **Helge Nilsen** i J.B. Ugleland Entreprenør peker til tross for at det etter hvert vil komme opp mot 1000 nye arbeidsplasser i dette området.

– Tenk for en mulighet å ha en barnehage i gangavstand fra arbeidsplassen. Super! skriver Nilsen – og legger til: – Jeg snakker mye med MacGregor-folk, og de ser frem til at en fremtidig barnehage kommer nettopp her!

Mister salgsintekt

Byplanlegger Mike Fuller-Gee advarer på sin side sterkt politikerne mot å skringlegge barnehagetomten. Han minner også om at det helt siden de første planskissene kom i «siste runde» som startet for nesten fem år siden – så har det vært avsatt byggetomt på en rundt en halv mål innerst i Barbu bukt.

Byplanleggeren har listet opp en rekke argumenter for barnehagetomten (se faktaboks). Han opplyser også at de hadde flere

konkrete henvendelser av interesserete tomtekjøpere etter at Agerposten i fjor omtalte UiA-studentenes skisseforslag til barnehage på tomten.

Ordfører Robert C. Nordli (Ap) er positiv til Høyres nye utspill, mener peker også på de økonomiske konsekvensene. Han opplyser at administrasjonen har på gang en sak til kommuneplanutvalget om saken.

- **UTFORDRINGER: samfunnsutvikling**

- 1. Ensomhet**
- 2. Eldre**
- 3. Eksklusjon**
- 4. Energi = trening**
- 5. E-handel**
- 6. Eneboliger**
- 7. Ensformighet**
- 8. Elendig kommuneøkonomi**
- 9. Familer og barn**
- 10.....**

Endringsvilje er
avgjørende

